

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRĂREA nr.767 din 30.10.2019

Dosar nr: 756/2018

Petiția nr: 7026/13.11.2018

Petentă: Asociația „Conștiință și Libertate”

Reclamat: Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR)

Obiect: Petentul reclamă discriminarea candidaților care au sâmbăta zi de cult prin faptul că examenul de expert contabil și consultant fiscal este programat exclusiv în zilele de sâmbătă.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1. Asociația „Conștiință și Libertate”, Voluntari, str Erou lancu Nicolae, nr 38-38A, jud. Ilfov.

Numele și sediul reclamaților

2. Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR), București, str. Intrarea Pielari, nr. 1, sector 4.

II. Obiect și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenta reclamă faptul că reclamatul, în ultimii ani, programează examenele pentru obținerea calificării de expert contabil și consultant fiscal exclusiv în zilele de sâmbătă, neoferind nicio șansă de a crește profesional candidaților care au sâmbăta zi de cult și nu pot astfel participa la examene sau alte activități asemănătoare.

III. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate pentru data de 29.01.2019 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 7026/13.11.2018 petenta reclamă faptul că reclamatul, în ultimii ani, programează examenele pentru calificarea de expert contabil și consultant fiscal exclusiv în zilele de sâmbătă, neoferind nicio șansă de a crește profesional candidaților care au sâmbăta zi de cult și nu pot astfel participa la examene sau alte activități

asemănătoare. Astfel, un număr de 10 persoane au depus cereri către reclamat prin care solicitau să susțină examenele în altă zi în afară de sâmbătă, deoarece sunt membre ale Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea. Primind răspuns negativ, aceste persoane s-au adresat Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea care s-a implicat în acest demers. În anul 2013 răspunsul reclamatului a fost favorabil dar ulterior, reclamatul nu a mai acceptat schimbarea datei de examinare, deși anterior a soluționat favorabil cererile membrilor Bisericii Adventiste.

7. Petenta își întemeiază petiția pe dispozițiile art 29 din Constituția României, art 18 din Pactul internațional pentru drepturi civile și politice, art 6 par. 4 din Declarația ONU cu privire la eliminarea oricărei forme de discriminare bazată pe religie și credință, HG nr.399/2008, modificată prin HG nr.276/2009.

În data de 01.02.2019 petenta depune precizări în care specifică felul în care cele 10 persoane membre ale Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea au susținut examenele de intrare/ieșire/intersemestriale, menționând taxele percepute pentru efectuarea stagiului/examenul de intrare/examenul de ieșire.

Petenta solicită intervenția CNCD pentru medierea și constatarea faptelor de discriminare, aplicarea amenzii contravenționale precum și obligarea părții care a săvârșit fapta de a publica în mass-media un rezumat al hotărârii prin care se va constata săvârșirea contravenției.

Susținerile reclamațiilor

8. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr. 4053/23.08.2019, reclamatul face următoarele precizări:

Conform Art. 20 din O.G. nr. 65/1994, Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați are următoarele atribuții și a organiza examenul de admitere, efectuarea stagiului și susținerea examenului de aptitudini pentru accesul la profesia de expert contabil și de contabil autorizat., în conformitate cu prevederile art. 31. Programele de examen, în vederea accesului la profesia de expert contabil și de contabil autorizat, reglementările privind stagiul și examenul de aptitudini se elaborează, de Corpul Experților, Contabili și Contabililor Autorizați din România și se avizează de Ministerul Economiei și Finanțelor, urmărindu-se armonizarea cu prevederile directivelor europene în domeniu.

Cadrul legal al CECCAR, normele, deciziile, instrucțiunile emise de Corpul profesional în temeiul dreptului de reglementare și autoreglementare conferit de legiuitor, se aplică fără deosebire, diferite ori discriminare persoanelor interesate de profesie și specialiștilor contabili, la nivel național.

9. Reclamatul consideră că admiterea solicitării de a organiza un alt calendar de examen, o altă sesiune de subiecte, proceduri și tot ce implică organizarea unui examen în profesie, ar însemna crearea unor diferențieri nepermise legal față de toți ceilalți stagiați, persoane interesate, specialiști contabili, de altă religie sau cu alt tip de apartenență. De asemenea, ar însemna alocarea de resurse suplimentare, respectiv personal care să se ocupe de subiecte și examinare în toate etapele (pregătire, supraveghere, examinare), precum și spații, cheltuieli în consecință, etc.

Examenul se organizează o dată pe an sau la distanțe foarte mari de timp, fiind evenimente rare, izolate, excepționale, astfel încât o asemenea perioadă stabilită nu este în măsură să afecteze orientări religioase sau activități de genul celor invocate de petenta și nu are ca efect restrângerea unor drepturi, înlăturarea lor, cu atât mai puțin în sensul O.G. 137/2000.

Reclamatul arată că între faptele expuse de petentă și criteriile prevăzute de art. 2 alin. 1 din

O.G nr. 137/2000, nu exista legătură de cauzalitate iar faptele nu se refera la persoane aflate in situatii comparabile cărora li s-a aplicat un tratament diferit și nu au avut ca efect restrângerea unor drepturi ori înlăturarea lor.

10. Reclamatul menționează că procesul de organizare si desfășurare a examenului este unul complex, se desfasoara la nivel național (in cele 42 de filiale ale CECCAR din țară, in fiecare reședința de județ) si implica un număr insemnat. de resurse umane si financiare, de aspecte administrative etc, presupunând pe langa stabilirea unui calendar de examene si o serie de alte masuri pentru sute de candidați, precum:

- stabilirea locațiilor pentru desfasurarea examenelor, a numărului sălilor, a capacitatii si a indicativelor acestora, luându-se in calcul numărul acestora, distanta necesara a fi asigurata intre aceștia in timpul examinărilor si alte asemenea aspecte;
- constituirea de comisii de examen pe filialele-centre de examen; stabilirea responsabililor si a supraveghetorilor (cel puțin cate un supraveghetor la maxim 50 de candidați);
- stabilirea listelor de candidați, pe categorii profesionale; repațizarea pe centre/săli; pregătirea borderourilor de prezenta si de predare a lucrărilor;
- intocmirea caietelor de examen, etc.

Reclamatul arată că au fost organizate examene și în alte zile decât sâmbăta, astfel că nu exista un scop de discriminare.

11. Prin adresa nr. 311 /30.07.2018 emisa de CECCAR către Uniunea de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din Romania - Dep. Relații Oficial si Libertate Religioasă și prin adresa nr. 9963/10.11.2017 transmisa către Biserica Adventista de Ziua a Șaptea din Romania precum și prin adresa răspuns nr. 5314/29.08.2018 transmisa către solicitantul S.- D.C. L., se indică temeiul legal în baza căruia se organizează aceste examene: o data pe an, cu subiecte unice pe tara, potrivit art. 38 din Regulamentul privind efectuarea stagiului si examenul -de aptitudini in vederea accesului la calitatea de expert contabil si contabil autorizat, aprobat prin Hotararea Consiliului Superior al CECCAR nr. 33/2000, republicata, cu modificările si completările ulterioare și Art. 1, art. 25 si art. 29 din Regulamentul privind accesul la profesia de expert contabil si contabil autorizat; Normele CECCAR.

V. Motivele de fapt și de drept

12. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restrictie sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induce distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.

Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

13. În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

14. Având în vedere documentația analizată și suținerile părților, Colegiul director constată următoarele:

Art. 1 alin.2 lit e) pct (i) din O.G 137/2000 prevede: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva șomajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare”.

Art. 29 din Constituția României prevede: „Libertatea conștiinței

(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate.

(6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.”

15. Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor prevede:

„Art.1: (1) Statul român respectă și garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conștiință și religioasă al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte.

(2) Nimeni nu poate fi împiedicat sau constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă contrară convingerilor sale și nici nu poate fi supus vreunei discriminări, urmărit sau pus într-o situație de inferioritate pentru credința, apartenența ori neapartenența sa la o grupare, asociație religioasă sau un cult ori pentru exercitarea, în condițiile prevăzute de lege,

a libertății religioase.”

16. Potrivit Statutului de organizare și funcționare al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 399/2008:

„Art.11: „Conform poruncii a patra a Decalogului, credincioșii adventiști de ziua a șaptea respectă sâmbăta, începând de vineri de la apusul soarelui până sâmbătă la apusul soarelui, ca zi de repaus și sărbătoare religioasă, rânduită de Dumnezeu pentru închinare, cultivare spirituală și servicii de cult, și nu desfășoară în această zi nicio lucrare în scopuri materiale sau de interes vremelnic, nici atunci când este vorba de serviciu, școală sau serviciu militar”.

17. Art 38 din Regulamentul privind efectuarea stagiului și examenul de aptitudini în vederea accesului la calitatea de expert contabil și contabil autorizat prevede: „Examenul de aptitudini, prevăzut la art. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 65/1994, republicată, se organizează de Corp în fiecare an, la o dată ce se stabilește de Consiliul superior al Corpului.”

Art. 1. din Regulamentul privind accesul la profesia de expert contabil și contabil autorizat prevede: „, (1) Examenul de admitere la stagiul în vederea obținerii calității de expert contabil și de contabil autorizat se organizează de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, denumit în continuare Corpul, potrivit prezentului regulament.

(2) Examenul de admitere se organizează în centrele de examen stabilite de Corp, de regulă, o dată pe an. În cazuri excepționale, Corpul poate organiza examenul de admitere și de două ori pe an.”

18. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a confirmat discriminarea studenților adventiști, în cazul programării examenelor de la Universitatea de Medicină și Farmacie (UMF) „Gr.T. Popa” din Iași pentru ziua de sâmbătă. Hotărârea CNCD nr.73/01.02.2017, pronunțată în dosar nr.468/2016, a avut la bază faptul că Universitatea nu a fost în măsură să prezinte nici o justificare obiectivă și rezonabilă a atitudinii manifestate față de situația studenților adventiști iar în ceea ce privește susținerile privind planificarea de comun acord cu toți studenții a zilelor de examinare, acestea nu au fost probate.

19. Colegiul director apreciază că, în speța ce face obiectul dosarului nr.756/2018, se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare (stabilirea datelor de examinare în zilele de sâmbătă încalcă dispozițiile art 2 alin 1 și art.7 lit d din O.G 137/2000).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare (stabilirea datelor de examinare în zilele de sâmbătă încalcă dispozițiile art 2 alin 1 și art.7 lit d din O.G 137/2000).
2. Se sancționează reclamatul cu avertisment, potrivit art. 5 alin 2 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.
3. Colegiul director, recomandă părții reclamate să stabilească o perioadă de examinare pentru obținerea calificării de expert contabil și consultant fiscal și în alte zile decât sâmbăta, astfel încât să fie asigurat dreptul persoanelor ce au aparțin cultului adventist de a participa la susținerea examenului organizat de reclamat în condiții de egalitate cu ceilalți candidați.

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:

- a) Asociația „Conștiință și Libertate”, Voluntari, str Eroii Iancu Nicolae, nr 38-38A, jud. Ilfov.
- b). Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR), București, str. Intrarea Pielari, nr. 1, sector 4.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

Data redactării: 30.10.2019

Redactată și motivată: L.G. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.